

SZOKOLSZKY ISTVÁN
1915 — 1968.

1968. február 22-én eltávozott az élők sorából Szokolszky István.

Ahhoz a lelkes csoporthoz tartozott, melyet a felszabadulás után a népi kollégiumi mozgalom forradalmi lendülete indított útnak. Viszonylag fiatalon emelkedik ki vezetővé: a pécsi Pedagógiai Főiskola igazgatója, átmenetileg az ELTE Pedagógiai tanszékének vezetője, alapító igazgatója a Központi Pedagógus Továbbképző Intézetnek, vezető munkatársa a Pedagógiai Tudományos Intézetnek, majd az Országos Pedagógiai Intézetnek. 1967-ben a Műszaki Egyetem pedagógiai tanszékére lép át.

Pedagógiai szemléletének alakulására Makarencónak van döntő befolyása. Didaktikusként a gyakorlat alapos ismeretében — és szoros kapcsolatban a gyakorlattal — szentelte minden idejét és erejét a szó igazi értelmében vett korszerűsítésnek: kereste a tanulói aktivitás kiváltásának és tartós biztosításának feltételeit, a tanítási óra vezetésének minél hatékonyabb formáit, az értékelésnek a tanulási céljait igazodó módzatait, a pedagógus helyesen értelmezett vezető szerepének meghatározását.

A célkitűzésében igényes, fogalomrendszerében tiszta, módszereiben tudományosan ellenőrzött, elért eredményei alapján objektíven értékelhető szocialista didaktika megalkotásán fáradozott elméleti, gyakorlati és sokféle hivatalos munkássága folyamán.

Munkásságának a méltatására folyóiratunk visszatér.

Most csak annak a fájdalomnak adhatunk kifejezést, melyet az MTA Pedagógiai Bizottsága és a Tanulmányok a neveléstudomány köréből című kiadvány szerkesztőbizottsága érez sok éven át alkotóan tevékeny tagja elhunytá alkalmával; és amellyel a Magyar Tudományos Akadémia Pedagógiai Bizottságának didaktikai-metodikai albizottsága búcsúzik megbecsült és szeretett elnökétől.

KÉSZÜLŐ PEDAGÓGIAI LEXIKONUNK

1966. május 11-én szerződést kötöttünk az Akadémiai Kiadóval. Vállaltuk olyan Pedagógiai Lexikon összeállítását, mely 200 szerzői ív terjedelmű (ebből 10 ív kép), és amely — a terjedelem szabta lehetőségek közt — magas szakmai követelményeket kielégítő, a marxizmus-leninizmus szellemében megírt, korszerű, tudományos igényű, nyelvében, stílusában közérthető lexikon lesz, és felöleli mindazokat a tárgyköröket, amelyek a gyakorló pedagógusoknak, a neveléstudománnyal foglalkozóknak, valamint a nevelés és oktatás kérdései iránt érdeklődőknek is pontos és megbízható felvilágosítást, útbaigazítást adnak.

A *Pedagógiai Lexikon* így körvonalozott célja kifejezi az MTA Pedagógiai Bizottságának azt az óhaját, hogy a pedagógiai tudományok és a gyakorlati pedagógia fogalomrendszeréről, adatairól, eredményeiről, módszereiről, jelenlegi állapotáról és jövőbe mutató erőfeszítéseiről a mű felhasználójának igénye szerint nyújtson

egyszeri eligazítást,
kimerítőbb tájékoztatást,
tudományos útbaigazítást.

A szó igazi értelmében a *pedagógus lexikonát* kell tehát megszerkeszteni, ha pedagóguson a neveléssel céltudatosan foglalkozó összes személyt értjük.

Ismeretes, hogy *Pedagógiai Lexikon* Magyarországon 1936-ban jelent meg utoljára. Ennek a munkának előszójában a szerkesztő *Kemény Ferenc* így értékeli — 1932. nyarán — a megtett erőfeszítések eredményét: